

PRENUMERATA WYNOŚI:
 w Kaliszu miesięcznie . . . 2 zł. 50 gr.
 z odnośnikiem do domu . . . 3 zł. —
 Na prowincji z przesyłką
 pocztową 3 zł. 50 gr.
 Zagranicą 6 zł. —
 Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
 Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
 stronie 1; 2 i 3 gr. 10.
 Nekrologi gr. 10; zwyczajnie gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
 Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. 96 91.
 Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 198 (8125).

Piątek, dnia 28 sierpnia 1925 r.

Rok XXXIII.

ZAWIADOMIENIE

Szan. Klienci miasta i okolicy podajemy do łask. wiadomości, iż przy naszym magazynie bławatów uruchomiliśmy

„Wytwórnię Kołder“

Sprzedaż hurtowa i detaliczna!

Przeróbka kołder używanych!

Skład nasz zaopatrzyliśmy w kołdry adamaszkowe, atlasowe, wełniano-satynowe, bawełn.-satynowe, na puchu, owczej wełnie i wacie.

Ceny bezkonkurencyjne!

Wierusz i Nowakowski

magazyn bławatów, bielizny i artykułów męskich

ul. Warszawska 13.

1625

Ostrzeżenie.

W ostatnich czasach pojawiła się w mieście naszym mąka niewiadomego pochodzenia z naszymi etykietami. Sprawcy ścigani będą drogą sądową.

Ostrzegamy przed nabyciem takowej.

Młyn Parowy

HILLER i KUPFER.

KALISZ, Mąjkowska 19.

1602

Decyzja w sprawie fabryki Chorzowskiej.

Odmienne stanowisko delegata Polski.

HAGA, 27.8. W wielkiej sali Pałacu Sprawiedliwości ogłoszona dziś została decyzja pełnego Międzynarodowego Trybunału Rozjemczego w formalnej sprawie kompetencji Trybunału co do sporu polsko-niemieckiego, dotyczącego fabryki związków azotowych w Chorzowie i wyłączenia 12 wielkich niemieckich posiadaczy ziemskich w województwie Śląskiem. Decyzja ta obejmuje z górą 30 stron wywodów prawnych i uznaje kompetencję międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości. Trybunał zastrzegł, że wyrok nie przesądza w niczym stanowiska jego co do meritum sporu, który rozważony być musi na osobnej rozpra-

wie i polecił przyjdum na podstawie art.33 statutu międzynarodowego trybunału ustalenie związanego z nią terminu. Posiedzenie zamknięto po 1 i pół godzinnych obradach.

HAGA, 27.8. Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości rozpatrując zatarg polsko-niemiecki w sprawie interesów niemieckich na polskim G. Śląsku, stwierdził swą kompetencję do merytorycznego załatwienia sprawy. Przedstawiciel Polski Rostworowski, nie mogąc zgodzić się z tą decyzją, przedstawił motywy, uzasadniające jego odmienne stanowisko. Trybunał nie przyznał słuszności niektórym motywom.

O spław drzewa po Niemnie.

KRÓLEWIEC 27.8. PAT. Litewski prezes Rady ministrów Petrusis udzielił wywiadu prasie kowieńskiej w sprawie spławu po Niemnie. Prezes Petrusis oświadczył między innymi, iż rząd litewski w roku zeszłym udzielił koncesji na spław firmom litewskim i jednej angielskiej, lecz wskutek obstrukcji ze strony Polski koncesje te nie zostały wykorzystane. W tym roku opracowano prze-

pisy co do spławu po Niemnie, które trzeba będzie jednak skoordynować z przepisami polskimi, oraz omówić szereg kwestji technicznych jak: miejsca kontroli, dokumentów, komunikacji pocztowej i telegraficznej i t. d. W tych dniach poseł polski w Berlinie Olshowski wręczył posłowi litewskiemu Sidikauskowskiemu notę, wyrażając życzenie rozpoczęcia obecnie bezpośrednich rokowań

Dr. P. KLINGER

SPECJALISTA CHOROÓB

WENERYCZNYCH i SKÓRNYCH

st. ordynator oddz. wener. Szpít. Wojsk.
 przyjmuje codziennie oprócz niedziel i świąt
 od 8—9 rano i od 4—7 pp.

ANALIZY KRWI NA SYFILIS;
 NAŚWIETLANIA LAMPĄ KWARCOWĄ.

Adres: **Towarowa 3, I piętro.**

1537

Inżynier Budowniczy

Ferdynand WOLF

Sporządza projekty i kosztorysy na wszelkie roboty budowlane, prowadzi je i sprawuje nad nimi tech. nadzór.

Wrocławska 13, m. 7.

1637

VII-IO oddziałowa

SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA

dla dzieci od lat 6—12

i

PRZEDSZKOLE

dla dzieci od lat 4—6

Jadwigi Matawowskiej

zapisy dawnych i nowych uczniów i uczennic odbywają się codziennie w godz. 11—1 przed poł. i od 6—7 wiecz., przy ul. Niecałej 10, parter.

Ilość dzieci w oddziale ograniczona do 20-tu.

Mieszkanie obszerne, słoneczne, plac do zabaw, zagonki do uprawy.

1587

w sprawie spławu. Propozycja ta została przyjęta na Radzie ministrów litewskich i spotkanie ustalono na 31 b.m. w Kopenhadze. Delegacja otrzymała instrukcje ścisłego trzymania się konwencji kłajpedzkiej, oraz omówienia szczegółowego stosunków konsularnych. Litwa zgadza się na oddanie reprezentacji konsularnej Polski trzeciemu państwu, przyczem przy konsulacie urzędowałyby urzędnik polski. Rokowań politycznych w Kopenhadze nie będzie. Spław drzewa będzie mógł być dokonywany również przez Niemców i przez Rosjan.

Podpisanie umowy w przemyśle metalurgicznym.

WARSZAWA 27.8. W dn. 26 b. m. o godz. 10 min. 30 wieczór w Min. Pracy i Opieki Społ. została podpisana umowa w przemyśle metalurgicznym w Warszawie pomiędzy związkiem przemysłowców metalowych i związkiem robotników przemysłu metalowego ul. Leszno Nr. 53, w dniu jutrzejszym będzie już uruchomiony szereg fabryk. Inne zaczną pracować najdalej w piątek. Blok związku uchylił się od podpisania umowy.

Z Rady Ministrów.

WARSZAWA, 27. (PAT.). Rada Ministrów na posiedzeniu w dn. 26 bm. powzięła m. in. następujące uchwały: Zatwierdzenie układu o rozstrzygnięciu zatargów pogranicznych, zawartego w Moskwie dnia 3 bm. pomiędzy przedstawicielem rządu Rzeczypospolitej Polskiej i rządu socjalistycznych republik rad, przyjęcie do zatwierdzającej wiadomości projektu okólnika prezesa Rady Ministrów, zawierającego instrukcję dla wykonania art. 25 konkordatu ze stolicą apostolską, co do ustaw rozporządzeń i dekretów, sprzecznych z postanowieniami konkordatu, rozporządzenie o skreślenie normalnego zasiłku wojskowego dla rodzin tych stałych pracowników i robotników, których ilość pracy w tygodniu ulega zmniejszeniu, projekt rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o sposobie odbywania służby wojskowej przez słuchaczy medycyny, weterynacji, far-

macji i dentystyki; projekt rozp. Prezydenta Rzplitej o warunkach przenoszenia oficerów zawodowych do marynarki wojennej, lub poszczególnych miejsc korpusów; rozporządzenie o należnościach za podróże służbowe, delegacje, odkomenderowania i przeniesienia, odbywane poza granicę państwa przez funkcjonariuszy państwowych, prokuratorów, oraz wojskowych; oddanie państwowej szkole technicznej w Wilnie placu państwowego na Antokolu, określenie kompetencji co do załatwień odwołań od orzeczeń urzędów wojewódzkich, dotyczących zakładania fabryk; przyznanie pomocy kredytowej dla osadników dzierżawców; uchwała o wypłacie zaliczek na poczet należności za przejęte na rzecz państwa grunta na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r.; projekt rozporządzenia o przerachowaniu długów rentowych.

Odpowiedź niemiecka na notę francuską została wysłana.

BERLIN, 27. (PAT.). Odpowiedź niemiecka na notę francuską w sprawie bezpieczeństwa ma być wysłana (dziś wieczór) do Paryża. Tekst odpowiedzi będzie ogłoszony zaraz po jej wystaniu. Biuro Wolffa podaje, że ambasador francuski wręczając Stressemannowi notę Brianda, uzupełnił ją następującym wyjaśnieniem, popartym przez ambasadora angielskiego i posła belgijskiego. Wyjaśnienie to brzmi: Francja i jej sojusznicy uważają, że wskazane możliwie szybkie zwołanie konferencji rzeczoznawców prawnych mi-

nisterstw spraw zagr. Francji, Anglii, Niemiec i Belgii w celu dania możliwości przedstawicielom rządu Rzeszy zaznajomienia się z prawnotechniczną stroną zapatrywań rządów sojusznicych na kwestje, które mają być rozpatrzone i załatwione. Po zakończeniu tych spraw przygotowawczych mogłoby nastąpić zwołanie konferencji ministrów spraw zagr. Niemiec, Anglii, Francji i Belgii. Na konferencji tej byłyby ostatecznie rozstrzygnięte zagadnienia, wysunięte przez państwa sojusznice.

Ulgi na targi wrocławskie.

WROCEAW, 27. (PAT.). Biuro Wolffa donosi, że mimo różnic między Polską i Niemcami w polskich kołach gospodarczych interesują się jesieniami targami we Wrocławiu, które odbędą się tam między 6 a 8 września. Niemieckie minist. spraw zagr. upoważniło wobec tego swoje konsulatory do wydawania wiz, ważnych na 3 tygodnie, a rząd polski ze swej strony zezwolił na wydawanie paszportów kupieckich 9 do 20-dniowych za opłatą 20 złotych.

Pochwała dyplomacji polskiej.

PARYŻ, 27. (PAT.). Avenir konstatuje, że dyplomacja polska nie pozostała bezczynną wobec zakusów niemieckich, a przeciwnie minister Skrzyński przejawia dostateczną ruchliwość przy boku Francji, Czechosłowacji i krajów anglosaskich. Stanowisko nowego senatu gdańskiego, wyrażające się w kwestii zbliżenia do Polski, jest tego dowodem. Dzięki znacznej liczbie przyrostu ludności w Polsce, oraz dzięki zręczności dyplomacji polskiej, sam czas, jak zauważa dziennik, pracuje przeciwko Prusom i na rzecz pokoju.

Pokłócili się.

MARSYLJA, 27.8. PAT. W jednej z komisji międzynarodowego kongresu socjalistycznego doszło do konfliktu między delegacją czesko-słowacką i delegacją Niemców czeskich. Delegacja niemiecka bowiem rozdawała uczestnikom kongresu pismo ulotne, atakujące politykę wewnętrzną Czechosłowacji. Delegacja czesko-słowacka zaprotestowała w prezydium przeciwko temu postępowaniu Niemców.

PANI!

Zachowasz czarujący blask młodości, odzyskasz cudną cerę, pozbędziesz się zmarszczek, piegów, wągrów i wyrzutów, stosując codziennie znakomite wyroby „Radium Lenoir 72”
Krem — Puder — Mydło — Otrąbki — Boraks.

1621

Długi międzysojusznicze.

Z Waszyngtonu nadeszła wiadomość o skutecznym solidowaniu długu Belgii w Stanach Zjednoczonych. Suma tego długu 480 milionów dolarów jest stosunkowo nie wielka dla Stanów Zjednoczonych; jednakże, dla małej Belgii jest ona poważną kwotą, obciążającą ludność tego kraju sumą przeszło siedemdziesięciu dolarów na głowę.

Sprawa wojennego długu belgijskiego była stawiana zawsze na innej płaszczyźnie, aniżeli długi innych państw sprzymierzonych. Co do długu francuskiego, sprawa nie weszła jeszcze na porządek dzienny. Natomiast sumy pożyczzone przez Amerykę Belgii, w czasie wielkiej wojny, były uważane, jako nakładające na ten nie-

szczęśliwy kraj zobowiązania przede wszystkim natury moralnej. W oświadczeniach prezydenta Wilsona ta interpretacja zobowiązań belgijskich, chociaż w formie dość ogólnikowej, objawiała się dość wyraźnie, posunęła się nawet w Ameryce do propozycji anulowania długu belgijskiego.

W miarę jednak, jak się oddalały lata wojny, a z nimi widmo potwornego najeźdźcy, którego Belgia stała się ofiarą, sprawa długów zaczęła wchodzić na teren bardziej pozytywny i oto przed miesiącem wyjechała do Waszyngtonu delegacja rządu brukselskiego celem omówienia warunków konsolidacji.

W tego rodzaju rokowaniach zasady prawne nie grają żadnej roli, ponieważ kwestja uznania długów nie jest przedmiotem sporu. Gdy waluta jednej ze stron układających się, ulega deprecjacji, wszystko sprowadza się do określenia zdol-

ności płatniczej dłużnika. Uwzględnienie tej zdolności płatniczej objawia się z jednej strony w udzielaniu moratorium, z drugiej strony w oznaczaniu wysokości spłat perijodycznych oraz procentu. Belgja chciała połączyć kwestję odszkodowań z długami międzysojuszniczymi, Ameryka sprzeciwiała się temu dla łatwo zrozumiałych powodów. Belgja żądała dłuższego moratorium, Stany Zjednoczone chciały zastosować w stosunku do niej te same warunki co wobec Wielkiej Brytanji, tj. wymagać spłat natychmiastowych. Poza to kwestja wysokości procentu nastęrczała duże trudności, gdyż różnice pomiędzy propozycjami, wysuniętymi w tej sprawie przez obie strony, były zbyt znaczne. Stowem, porozumienie, jeszcze przed czterema dniami, wydawało się niemożliwe.

Wobec niemożności uzgodnienia punktów witalnych obu stron, które oświadczyły, że posunęły się do ostatecznych granic we wzajemnych ustępstwach, pp. Meklan i Scott, przewodniczący i jeden z członków Amerykańskiej Komisji Długów (najwyższej instancji, po prezydencie w sprawie długów sojusznicych) udali się do Plywath, gdzie zдали sprawę Prezydentowi Coolidge'owi z przebiegu rokowań.

Tutaj nastąpił w sytuacji zwrot nieoczekiwany. Prezydent zaciążył swoim autorytetem na decyzji Komisji i pozwolił w ten sposób na osiągnięcie porozumienia.

W fakcie tym niektórzy chcą widzieć ważny precedens; sądząc, że Francja potraktowana będzie przynajmniej równie, jak Belgja, wspierałomyślnie. W każdym razie stwierdzić należy, że finansowa sytuacja Francji i Belgii posiada wiele cech wspólnych i że dyskusja nad konsolidacją długu francuskiego obfita będzie w momenty analogiczne z rokowaniami, które zakończyły się przedwczoraj z tak szczęśliwym wynikiem.

Jednocześnie z porozumieniem belgijsko-amerykańskim dowiadujemy się układu pomiędzy Litwą a Stanami Zjednoczonymi w sprawie konsolidacji długu. Po Anglii zatem, która pierwsza przystąpiła do rokowań, państwa o mniejszych zobowiązaniach wobec Ameryki zajęły się spłatą swych długów.

Pozostają cztery wielkie orzechy do zgryzienia w zakresie długów międzysojuszniczych: francusko-angielski, francusko-amerykański, włosko-amerykański i włosko-angielski, z których dwa pierwsze mają tylko charakter wielkich zagadnień międzynarodowych.

Pr prawie jednocześnie w czterech powyższych kwestiach nawiązane zostały rokowania, między innymi i w sprawie długu francuskiego w Wielkiej Brytanji. P. Briand nie poruszał tej sprawy w Londynie, dopiero p. Caillaux, który wkrótce uda się do stolicy Anglii, pruszy ją w całej rozciągłości.

Nie może tu jednak oczekiwać jakichkolwiek hojności w rodzaju tej, którą okazał p. Prezydent Coolidge. W Anglii istnieje bardzo silny prąd opinji za związaniem spłat długu francuskiego z subsydjami dla kopalni, oraz dla bezrobotnych, aby nie nakładać nowych ciężarów na skarbie państwa. Niełatwo będzie panu Caillaux iść przeciw prądowi.

JAN SOETMAN.

Kronika Telegraficzna.

(P. A. T.).

WARSZAWA 27. Wiadomość która ukazała się w jednym z pism warszawskich o odroczeniu konferencji państw bałtyckich w Genewie jest bezpodstawna.

LONDYN 27. Reuter otrzymując informacje otrzymanych z Jeruzolimy, pomiędzy Francuzami i Druzami doszło do krwawej walki, w której wyniku oddziały francuskie były zmuszone cofnąć się.

WASZYNGTON 27. Tutejsze koła polityczne śledzą z wielką uwagą rokowania Caillaux'a w Londynie. Oczekują tu ostrej opozycji w parlamencie francuskim bez względu na to, jaki będzie wynik tych rokowań. Sądzą, że umowa między Francją i Anglią wpłynie niepomysłnie na rokowania amerykańsko-francuskie, gdyż zmniejszy ona zdolność płatniczą Francji.

JEROZOLIMA 27. Lord Flumer, nowy wysoki komisarz Palestyny, przybył do Jeruzolimy. Na dworcu wygłosił on mowę, nie poruszając w niej jednakże spraw politycznych i nie wymieniając deklaracji Balfoura. Następnie przeszedł lord Clumer przed frontem kompanji honorowej, poczem udał się na Górę Oliwną. Dworzec był ozdobiony sztandarami wszystkich państw z wyjątkiem państw zwyciężonych.

WASZYNGTON 27. United Press dowiaduje się że rząd St. Zjedn. przyjął zaproszenie Chin na konferencję celną w Pekinie która rozpocznie się 26 października.

LONDYN 27. Anglja przyjęła zaproszenie na chińską konferencję celną.

BUDAPESZT 27. Rozprawa przeciwko b. ministrowi Benyckiemu o obrazę naczelnika państwa Hortyego odbędzie się 2 września z wykluczeniem jawności.

WIEN 27. Dzisiejsza N. Freie Presse donosi z Berlina: Gabinet Rzeszy obradował wczoraj nad notą francuską. Do formalnej uchwały nie doszło. Ograniczono się do zasadniczego omówienia noty. Wyrażono przytem opinie, że nic nie stoi na przeszkodzie, aby Niemcy wzięli udział w konferencji w sprawie paktu.

Drożyna a statystyka.

W № 193 „Gazeta Kaliska“ podaje do wiadomości, iż Urząd Statystyczny dokonał obliczenia zmian kosztów utrzymania w okresie od 15 lipca do 15 sierpnia celem ustalenia mnożnej do uposażeń urzędniczych na wrzesień, i ze względu na to, że nastąpiło potanie cen chleba, mięsa i mleka w pierwszej połowie sierpnia, przeto mnożna za wrzesień obniżoną będzie o 1 grosz t. j. wynosić będzie 42 grosze za punkt.

Z jakiego źródła Urząd Statystyczny zaczerpnął dane co do cen na artykuły żywnościowe, tego nam nie wiadomo, to zaś tylko możemy zaznaczyć i twierdzić, że w naszym starym grodzie Kaliszu nastąpiła zniżka ceny wyłączenie chleba, lecz ceny na mięso, mleko, masło i jaja wcale nie uległy zmianie i w dalszym ciągu bezwzględnie paskarstwo rzeźników i kmiotków rozpostarło swe panowanie.

Nic tu nie znaczą wszelkie ogłoszenia o tak się na mięso i wyroby masarskie. Każdy sobie sam własnowolnie wyznacza ceny, a co do cen na mleko, masło i jaja, to takowe zależą od widzimisie naszych dostawców rynkowych bezkarnie zdzierających skórę z kupujących.

Jeżeli faktycznie w innych miejscowościach ceny na artykuły żywnościowe uległy zniżce, to w takim razie nasz Kalisz należy do najdroższych miast miast w kraju, zatem więc zniżenie o 1 gr. na punkcie poborów służbowe dla urzędników państwowych i emerytów za wrzesień zamieszkałych w Kaliszu, można uważać jako wyrządzoną im krzywdę.

Kaliszanin.

W dniu 1-go września r. b. otwieram
KURS
rysunków i modelowania.

KURS OBEJMUJE:

- 1) rysunek odręczny,
- 2) rysunek zdobniczy (barwny),
- 3) witrażownictwo,
- 4) modelowanie.

Zgłoszenia przyjmuję od dnia 28 sierpnia w godzinach od 2 do 4.

M. KELMOWA

1543 KALISZ, Górnośląska 65, m. 4.

KRONIKA

— **Wyścig kolarski.** Tow. Cyklistów w Kaliszu urządza w niedzielę dnia 30 b. m. wyścig kolarski 50-cio kilometrowy o mistrzostwo m. Kalisza na rok 1925.

Zbiórka i wyjazd z klubu ul. Prez. Narutowicza 4 o godz. 2 po południu na start na pierwszym kilometrze szosy Tureckiej obok zabudowań p. Raszewskiego.

Zapisy przyjmuje się w klubie w godzinach biurowych tylko do 29 b. m. włącznie. Rozpoczęcie biegu punktualnie o godz. 3 po poł.

— **Przybycie wojska do Kalisza.** Dowiadujemy się ze sfer wojskowych, że w czwartek wrócił do Kalisza z manewrów, gdzie brał wybitny udział, 25 p. art. pol. Piechota zaś zawita około 1-go września.

— **Odczyt prof. Krzyżanowskiego.** Odczyt prof. Krzyżanowskiego o okropnościach obecnego „raju“ w sowieckiej Rosji, cieszył się wielkim zainteresowaniem publiczności. Profesor Krzyżanowski, przebywając cztery lata w kazamatkach moskiewskich czerezwyczałek, wiele wycierpiał ale i poznał dokładnie grozę i krwiożerczość komunistycznego ustroju, to też jego odczyt jest bardzo pouczającym. Odczyt jest ilustrowany filmem p.t. „W morzu łez i krwi“. Obszerniejsze sprawozdanie o odczycie prof. Krzyżanowskiego podamy w jutrzejszym numerze.

— **Bezrobocie w Kaliszu.** Obecne ciężkie warunki kredytowe zmuszają nawet wielkie i bardzo solidne firmy do redukcji dni pracy a nawet nieraz do zamykania na jakiś czas przedsiębiorstw. Oto dowiadujemy się, że, wielka fabryka pluszu Müllera wymówiła robotnikom na dwa tygodnie pracę. Fabryka pończoch Holca też mimo sezonu pracuje 3 dni w tygodniu. Zato od poniedziałku zostaje uruchomiona świeżo otworzona fabryka wyrobów papierowych. Przemysł hafciarski też się po trochu rusza.

— **Nareszcie policja dostaje odpowiedzialnie umundurowanie.** W marcu r. b. komenda główna policji państwowej postanowiła

wprowadzić hełmy jako przepisowe nakrycie głowy podczas pełnienia obowiązków służbowych.

Rozporządzenie to w swej zasadzie bardzo słuszne, ma na celu w pierwszym rzędzie ochronę głowy posterunkowego, oraz podniesienie reprezentacyjnego wyglądu naszej policji.

Jak się dowiadujemy, już wkrótce ujrzymy naszych policjantów w hełmach. Nastąpi to prawdopodobnie w drugiej połowie b. mies, a mianowicie 20-go września, t. j. w dniu uroczystego obchodu dziesięciolecia polskiej policji. Właściwie data ta przypada w dniu 5—6 sierpnia, jednak z pewnych względów termin uroczystości obchodu dziesięciolecia przesunięto.

Hełmy sprowadzane są z zagranicy, gdyż w kraju nie posiadamy podobno ani jednej wytwórni która mogłaby wykonać powyższe zamówienie.

— **Kradzież roweru**—złodziej niedaleko uciekł gdyż go przychwyciła nasza dzielna policja. Z kantoru bielarni haftów p. Fridego przy ul. Wodnej 1, jakiś osobnik skradł rower wartości 150 zł. Pol. Państw. rower odnalazła, okazało się że go skradł niejaki Sass Władysław, któremu naturalnie rower odebrano zaś samego Sassa osadzono skrupulatnie na „rekolacjach“ w areszcie.

— **Pajęczarze.** Korn Frajda zam. ul. Nowa 16, zameldowała o kradzieży bielizny ze strychu. Dochodzenia prowadzone są energiczne.

— **Stan rynku pracy** w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy w Kaliszu, gmach Starostwa, tel. nr. 222, wakują posady na wyjazd, a mianowicie:

Górnictwo—na wyjazd do Francji: górników węgla i zawodowców górników żelaza.

Hutnictwo—na wyjazd do kraju: 2 majstrów i 4 czeladników do robienia flaszek aptecznych. Przemysł metalowy: 13 tokarzy w żelazie dla optantów z Niemiec, 1 szlifiarza do ostrzenia narzędzi, 1 kowala, 4 blacharzy i 3 ślusarzy

Na wyjazd do Francji—4 pucerów metalowych do młota pneumatycznego, 2 pucerów metalowych ręcznych z rodzinami, 2 szlifiarzy na kamienie, 17 tokarzy metalowych z rodzinami, 2 szlifiarzy na kamienie, 17 tokarzy metalowych z rodzinami, 2 ślusarzy monterów.

Przemysł włókienniczy — na wyjazd w kraju: 1 majstra tkackiego, 1 pracownika do robót trykociarskich—na wyjazd do Francji 1 rodzinę złożoną z 4 tkaczy i tkaczek.

Przemysł budowlany—na wyjazd w kraju: 2 pomocników malarskich, 2 kamieniarzy.

Przemysł drzewny: 1 koszykarza, 2 tokarzy w drzewie, 1 szczotkarza, 2 kołodziejów—na wyjazd do Francji, 3 drwali samotnych, w kraju: 1 modelarza, 10 robotników do wyrobu klepek i bindy, 10 robotników do wyrobu opału, 10 robotników do ścinania dębów.—Przemysł skórzny: 2 rymarzy do wyrobu walizek.—Przemysł papierniczy i drukarski: 1 kamienio drukarza, 1 litografa rysownika wykonującego grawjury.—Przemysł spożywczy: 1 kierownika fabryki czekolady, 1 majstra młynarskiego, 1 majstra rzeźniczego, 1 kierownika młyna, 1 młecznicarza serowara.—Przemysł konfekcyjny: 1 krajacza batów, 1 czeladnika rymarskiego, i 1 mistrza szewskiego.

Na wyjazd do Francji—6 szewców specjalistów na ręczne szycie obcasów, robotnicy niewykwalifikowani.

Na wyjazd do Francji—6 robotników z rodzinami do fabryki fajansów.

Na wyjazd w kraju: 2 dziewczyny do fabrykacji szczotek, służba domowa, 1 ogrodnika, 63 dziewczyny do gospodarzy na wieś, 1 kucharza na majątek, robotnicy rolni i sezonowi, 20 kobiet do kopania kartofli, oficjaliści rolni, 2 pomocników gospodarczych dla optantów, 1 leśniczego, 1 ogrodnika.

Biuraliści: 1 referenta kontraktowego, wymagane wykształcenie prawnicze, 1 rutynowanego buchaltera, 1 biuralistę, wymagana znajomość języka niemieckiego, stenografii i pisanie na maszynie

Technicy: 1 inżyniera ogrzewalnika, 1 inżyniera mechanika, 1 kierownika Działu Budowlanego (konkurs).

Handlowcy, dla optantów z Niemiec: 1 pomocnika fachowego w księgarni.

Inni: 2 robotników specjalistów do naprawy instrumentów dętych, 1 lekarza weterynarii, 1 majstra specjalisty do fabrykacji lalek 1 majstra zabawkarskiego.

— **Walka z importem niemieckim.** Uświadamiając sobie wielkie niebezpieczeństwo zagrażające naszemu użyciu gospodarczemu z racji nadmiernego importu wyrobów obcych podjął Związek Obrony Kresów Zachodnich w oparciu o sfery przemysłowe i kupieckie akcję zwalczania importu towarów niemieckich i gdańskich.

Głównie bowiem niemiecki produkt zalewa rynki polskie, zwłaszcza w dziedzinie wyrobów galanterijnych, zabawkowych, kosmetycznych, niemniej jednak i spożywczych oraz chemicznych. Społeczeństwo polskie przyzwyczajone z czasów dawnych do fabrykantów niemieckich i nieświadome

o niebezpiecznych skutkach popierania obcej produkcji w dużej ilości konsumuje, niestety, obce fabrykaty, gardząc wyrobami krajowymi, nieustępującymi pod względem jakości niczem wytworom obcym.

Z tych to powodów Związek Obrony Kresów Zachodnich akcję zwalczania niemieckiego i gdańskiego importu prowadzić będzie przede wszystkim w kierunku uświadamiającego oddziaływania na konsumenta drogą prasy, zebrań, wieców, plakatów i ulotek niezapominając i o innych środkach mogących akcji tej przysiąc z pomocą.

Dzięki wydatnemu poparciu jakie zyskał Związek Obrony Kresów Zachodnich ze strony prasy polskiej ukazywać się będą w wszystkich dziennikach popularne artykuły unaoczniające zgubne konsekwencje mogoce z tak anormalnego stanu nie tylko pod względem gospodarczym ale i politycznym dla państwa naszego wyniknąć.

Umieszczane będą również notatki i wykazy o stanie importu w poszczególnych dziedzinach spożywczych celem zorientowania społeczeństwa, do jakiego stopnia w najniezbędniejszych nawet artykułach uzależnieni jesteśmy od wrogiej nam zagranicy.

— **Pomoc państwowa dla młodzieży akademickiej.** W celu skoordynowania akcji rządowej i komunalnej na rzecz młodzieży akademickiej Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało okólnik do wojewodów, zawiadamiając, iż pomoc udzielana młodzieży akademickiej winna być uskuteczniwana wyłącznie za pośrednictwem Rady Naczelnej do spraw pomocy młodzieży akademickiej i komitetów wojewódzkich, względnie przy jej udzieleniu opinia tych organizacji winna być uwzględniona. Wyjątek stanowi pomoc dla młodzieży akademickiej udzielana w formie stypendyj fundowanych na zasadzie ustawy o stypendjach i innych formach pomocy państwowej dla młodzieży akademickiej z r. 1923.

— **№ 34 „Wiadomości Literackie“** zawiera artykuł F. An. Ossendowskiego w sprawie „Przedwiośnia“ Zeromskiego, wywiad J. Iwaszkiewicza z Claudelem, wiersz Iwaszkiewicza do Claudela, artykuły o Klabundzie i współczesnej literaturze belgijskiej, artykuł W. Bandurskiego „Inny London“, notatki, „Książki najgorsze“, „Polska zagranicą“, przegląd prasy, recenzję teatralną A. Słomimskiego, „Camera obscura“, korespondencję i tydzień bibliograficzny.

RADIO.

Program na piątek 28 sierpnia b. r.

PARYŻ (1750) 14.30 i 20.45	Koncert.
PARYŻ (2650) 18.15	Koncert
PARYŻ (345) 12.45 i 21	Koncerty.
LONDYN (365) 20.30	Koncert — Kabaret — Jazzband.
CHETMOFORD (1600) 20.30	Program londyński.
BERLIN (505) 17—18.30	Koncert instr. wokalny.
WROCLAW (418) 20.30—13.25	Koncert 17—18 Koncert na cześć Götthego, 20—Akademja na cześć Götthego.
FRANKFURTn.M. (470) 22.23	Kabaret.
HAMBURG (395) 18	Akademja na cześć Götthego.
KRÓLEWICE (463) 20	Wieczór na cześć Götthego.
MÜNSTER (410) 21.30	Wieczór Kameralny (Haydn Mozart, Bethowen).
WIEDEŃ (530) 20	Akademja na cześć Götthego.
GRAZ (404) 21—22	Koncert popularny.
RZYM (425) 21	Koncert pod dyr. Sanfarelli.
PRAGA (450) 19.	„Madame Butterfly“ opera Pucciniego
BRNO (1800) 19—20	Koncert utworów Czajkowskiego.
ZURYCH (515) 20.15	Koncert utworów włoskich.
OSLO (380) 21.30	Koncert śpiewaczki Noldis Zereszer.

BIULETYN

SPOSTRZEŻEN METEOROLOGICZNYCH STACJI „KALISZ“ Państwowej Sieci Meteorologicznej PRZY SEJMIKU

w dn. 27 sierpnia 1925 r. godz. 7-a rano.

1) Ciśnienie powietrza	744.2 mm
2) Kierunek wiatru	N W
3) Siła wiatru	2 m/s
4) Stan nieba	Deszcz
5) Wilgot. bezwzględna	12.6 mm
6) Wilgot. względna	99%
7) Temp. powietrza	+15°.1
8) Ilość opadów	z doby ubiegł. zwały d.
9) Najwyż. temp.	
10) Najniż. temp.	+21°.1
11) Temp. grunt. na głębokości 50 cm. 1 g. p. p.	+15°.2
	+1°.54

Teatr objazdowy p. Osterwy.

Wreszcie znalazł się człowiek pełen energii który myśli dawno kofaczącą wśród ludzi znanych stosunki i potrzeby, naszych wschodnich województw wprowadza w czyn.

Dyrektor teatru wileńskiego Osterwa przystępuje do organizowania teatru objazdowego.

Spragnione piękna, polskiego piękna, miasta i miasteczka — a może i wsie? (co daj Boże) — usłyszą i zobaczą wreszcie sztukę polskiej kawy podany im w najlepszej formie i stylu.

I amjełam przed dwoma laty jedno z posiedzeń Tow. Popierania Sceny Polskiej w Wilnie. Był ktoś, który podniósł myśl, aby ówczesna trupa dyr. Rychłowskiego przy poparciu sfer właściciwych rozpoczęła z Wilna jako centrum wybieczki artystyczne chociażby po ziemi Wileńskiej.

Niestety, pomimo że projektodawca gorąco bronił swego projektu, wśród zebranych członków Towarzystwa (było to walne zgromadzenie) dostatecznej pomocy nie znalazł. Przeciwnie ówczesny prezes i sekretarz Towarzystwa bardzo gorąco projekt... zwalczał. Bywa i tak: Ale przejdźmy nad tą smutnej pamięci opieką życia teatralnego Wilna do porządku dziennego.

Teatr objazdowy dla tak zwanych popularnie „Kresów” staje się realnym faktem. I cieszymy się tylko.

Nie znam ani repertuaru, ani marszrutę trupy p. dyr. Osterwy. Wiem, że i jedno i drugie jest dobrze pomyślane i ostrożnie wazone. Wyobrażam sobie, że dla większych srodowisk będą sztuki inne — o głębszym poziomie — dla mniejszych bardziej bezpośrednio działające na uczucie i wyobraźnię słuchacza. Parę wierszy wyżej ze znakiem zapytania wspominałem o wsi Kresowej. O niej p. Osterwie nie wolno zapominać. Zapadły zaścianek czy wioska jest takim samym ważnym terenem dla zdobycy kulturalnej polskiej, jak i miasto wojewódzkie czy powiatowe.

A bodaj nawet jeszcze nawet ważniejszym. Tam nikt nie dociera z żywym światłem słowa i piękna polskiego, a kto wie, czy pojawiający się tam prawdziwy teatr niosący z piętyzmem opracowaną prawdziwą sztukę — nie zrobi więcej aniżeli setki broszur (zużywanych na papierosy) lub przemówień agitacyjnych — wiecowych (niestety, zazwyczaj obliczonych wyłącznie na łapanie duszy — wyborcy) Teatr objazdowy, który potrafi rozbić swe namioty w wiejskiej stodo-

le — będzie jednym z najpotężniejszych antidotum na agitację emisarjuszów z za kordontu.

Tudność włościańska województw wschodnich jest niezmiernie wrażliwym elementem. Zrobić z nią można dużo — trzeba tylko umieć chcieć!

I nie tylko drogą szkoły, która przez swój charakter państwowy w przeważnej ilości grażnie w biurokracyzmie i formalistyce — ale właśnie drogą wysyłania w puszczę i błota kresowe promieni dostępniejszej formy naszej kultury jakim jest dobry teatr polski. A że dobrym teatrem będzie prowadzony przez dyr. Osterwę — wątpię o tem nie należy. Jak powstał on ze źródeł gorącego entuzjazmu — entuzjazmem swym zdołał być słuchacza. A to jest najpoważniejsza metoda zdobywania sobie serc ludzi, którym się zdaje, że Polska na Kresach — to urzędnik, policjant, nauczyciel i właściciel obszarów. Stać nas nacoś więcej. Panu Osterwie w Jego przedsięwzięciu „Szczęść Boże”.

Ze koncepcją promieniowania dobrych teatrów na większy obszar kraju (jest zupełnie dojrzała, świadczy o tem okoliczność, że projekt dyr. Osterwy nie jest odosobniony. Trzy większe miasta na kresach Zachodnich Toruń, Grudziądz i Bydgoszcz nie mogły pozwolić sobie na utrzymanie trzech teatrów zadośćczyniących poziomowi wymagań publiczności. Stąd powstał projekt przyłączenia trzech teatrów w jedno wielkie przedsięwzięcie rozporządzające poważnymi środkami, lepszym doбором artystów, staranniej opracowanym repertuarem itp. Teatr ten dawać będzie kolejne przedstawienia w trzech miastach. Spodziewać się można, że teatr dobry cieszyć się będzie większą frekwencją publiczności co pozwoli mu na rozwój stały i systematyczny i pogłębienie, i rozszerzenie wpływu słowa polskiego, głoszonego ze sceny.

C. N-m.

Zrewolucjonizowanie zasad footballowych.

Polskie kolegium sędziów tłumaczy zmiany w przepisach footballowych przyjęte przez międzynarodową deferację piłkową a dotyczące przepisów o wrzucie piłki po oucie bocznymi i o spalonym.

Wrzut piłki po oucie bocznym odbywać się będzie z za linii outowej; przyzem; nowy prze-

pis nie zakazuje unoszenia się na palcach w chwycie wrzutu i nie przepisuje pozycji nóg. Gracz wrzucający będzie mógł skutkiem jej zmiany wykonać rzut dalszy, niż dotychczasowe przepisy pozwalały. Zmiana ma na celu przeszkodzenie drużynie słabszej „bronięcia się outami”, polegające na przeciąganiu gry przez umyślne wykonywanie piłki na outy boczne. Proceder ten był bardzo korzystny, gdyż wrzut piłki nie był dla słabszej drużyny niebezpieczny. Obecnie zda je się — zmiana przepisu uczyni tę sztukę mniej bezpieczną, a wrzut będzie w skutkach podobny do rzutu z nogi.

Druga zmiana dotyczy przepisu o „spalonym”. W Anglii doszli obrońcy do takiej perfekcji w wystawianiu przeciwnika na spalone, że następniwkom przeciwniej drużyny niemal niemożliwością było podsunąć się pod bramkę przeciwnika. Tem należy tłumaczyć mały stosunek bramek strzelanych na zawodach ligowych. W Polsce (do wielkiej doskonałości w fabrykowaniu spalonych doszła para obrońców Fryc i Gintel, którzy np. na zawodach z Jugosławją kilkadziesiąt razy zmusili sędziego do odgwizdania spalonego (off side).

Plaga spalonych odbija się niekorzystnie na tempie gry i kombinacji, z powodu ciągłych przerywań; dla publiczności mecz stawał się nudnym spalone były zawsze pułapką dla sędziego, gdyż wymagały dużej znajomości przepisów i nadzwyczajnej orientacji.

Nowy przepis nie znosi zupełnie spalonego gdyż to byłoby uniemożliwieniem gry kombinacyjnej, liczba spalonych zniży się jednak, gdyż gracz, otrzymujący piłkę, musi mieć tylko dwóch przeciwników przed sobą, a nie jak dotychczas trzech.

Nowe przepisy mają obowiązywać od 1 września. Krakowski związek okręgowy urzęduje w najbliższych dniach pierwszy mecz próbny, na którym będą zastosowane nowe przepisy. Przepuszczalnie ilość strzelonych bramek będzie wielką. W Berlinie mecz według nowych przepisów między Tennis Borussia a Alemacją dał wynik 11:5.

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

Kaliska Mechaniczna Fabryka
Ogrodzeń Drucianych i Tkanin Metalowych
J. KARDOLIŃSKI
Kalisz, Nowolipowa 27.
Poleca po cenach najniższych:
płoty druciane, futki i bramy wjazdowe, druty kolczaste, skobelki, drotriny, siatki Rebitze do konstrukcji betonowych, tkaniny metalowe, matrace stalowe, wycieraczki, przetaki do czyszczenia zboża i t. p. 937

NAJWIĘKSZA W POLSCE
PIERWSZORZĘDNA PAROWA FABRYKA
FORTEPIANÓW i PIANIN
„ARNOLD FIBIGER“
W KALISZU, UL. SZOPENA 9, TEL. 263.
EGZ. OD ROKU 1878.
Polecana przez wybitne powagi artystyczne, jak:
J. Śliwiński, J. Wieniawski, H. Melcer, A. Rubinstein, Egon Petri, A. Reisenauer, J. Turczyński, Raul Koczalski, A. Michałowski, Friedman, M. Wąsowska, Harry Fremont Hatch K. Jaczynowska, M. Orłow i wielu innych, którzy wydali najlepsze świadectwa.
Odnazona złotymi medalami i najwyższymi nagrodami na wszechświatowych wystawach w kraju i zagranicą. Fabryka egzystuje od r. 1878. — Poleca instrumenty wykonane z najwyborniejszych materiałów, korzysta z drzewa jeszcze z przedwojennych zapasów i nawet w czasie wojny nie wypuściła instrumentu z materiałów zastępczych.
Sprzedaj na dogodnych warunkach. Zamiana. Wynajem. 1358

Kupię dom
w Kaliszu,
lub plac na budowę.
Wiadomość: Rychwał, Mięczyśław Wiśniewski. 1622

LEŚNIK
z ukończoną akademią leśną i długą praktyką poleca się za niskim wynagrodzeniem do wykonania planów gospodarczych, lasów i porad fachowych oraz parcelacji majątków.
Zgłosz. do Administr. „Gazety Kaliskiej” pod „№ 1633”.

Do sprzedania
Fortepian
i Orkiestrjon.
Obejrzeć można w godz. od 6-7 wiecz., ul. Krótka № 5. 1636

Pokój
z osobnym wejściem potrzebny w dzielnicy Aleji Józefiny — ul. 3-go Maja.
Zaskawe oferty z podaniem warunków do „Gazety Kaliskiej” pod L. J.
Zginęła karta zwolnienia
wydana przez P. K. U. w Kaliszu, na imię Stanisława Pacholskiego, rocznik 1903. 1630

Potrzebna
inteligentna panna
do dwójga dzieci
(6-cio i 11-o letn. dziewczynek).
Wiadomość w Redakcji. 1610

Zginął paszport
wydany przez Złoczew Kaliski, powiat Sieradzki oraz książka wojskowa wydana przez P. K. U. w Sieradzu, na imię Moszka Arona Majerowicza, rocznik 1888. 1616

Poszukuję od I.IX.25 r.
urządzonego
POKOJU
z niekrępującem dostępem.
Zgłoszenia pod „№ 1635”.

Stancja uczniowska.
Poleca się uwadze rodziców stancję uczniowską przy Aleji Józefiny 25, m. 5. Mieszkanie suche i słoneczne.
Zapewnione: smaczne i pożywne odżywianie i troskliwa opieka. Pianino na miejscu. 1611

Kupię w Kaliszu
DOM
ze składem przy ruchliwej ulicy.
Wpłace 15.000 zł. gotówką.
Zask. zgłoszenia do Adm. „Gaz. Kal.” pod „№ 1640”.

Przyjmę
czterech uczniów
lub cztery uczenice
na stancję.
Rypkowska № 31. 1638

Wynajmę
2 pokoje
z kuchnią
z wygodami w śródmieściu od zaraz.
Oferty proszę składać w Adm. „Gaz. Kal.” z podaniem warunków pod „X. X.”. 1639

Artystyczne
malowanie sukien jedwabnych, aksamitnych, wełnianych i t.p. przyjmuję.
Podgórze 18, m. 9, L. K. 1629